



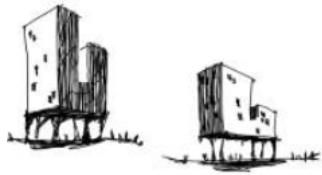
Duurzame doelenagenda 2



G
A
N
W
E
D
O
E
N

Warm & Comfortabel

Elektriciteit & Warmte



“Leave
no one
behind”

*De centrale belofte van de Agenda 2030
voor Duurzame Ontwikkeling en de
Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's)*



Warm & Comfortabel

Elektriciteit & Warmte

Inleiding

Wat voor streek willen we in de toekomst zijn?

We willen dat de elektriciteits- en warmtevoorzieningen in onze kernen gezond, betaalbaar en toekomstbestendig zijn. In 2050 willen wij warm en comfortabel zijn. Om dit verlangen te borgen in het hele domein van de fysieke leefomgeving is het formuleren van concrete doelen op korte, middellange en lange termijn essentieel. Deze doelen werken we uit in Duurzame Doelenagenda's, waarin met een samenhangende benadering de bestaande lokale, regionale, landelijke en globale doelen vertaald worden naar doelen voor de gemeente Maashorst.

In de agenda's wordt een duidelijke koppeling gemaakt met de Sustainable Development Goals. Voorliggende agenda sluit aan bij de SDG-thema's:

- Geen armoede (1)
- Goede gezondheid en welzijn (3).
- Betaalbare en duurzame energie (7)
- Duurzame steden en gemeenschappen (11).

Het bevat gidsprincipes, doelen, uitgangspunten en activiteiten gericht op met name het verduurzamen van de energievoorziening en het verbeteren van de energie-efficiency van onze gebouwen. Deze agenda is een richtinggevend document voor het bepalen van een strategie en voor het uitwerken van beleids- en uitvoeringsprogramma's.

Leeswijzer

Dit document leidt allereerst langs gidsprincipes. Dit zijn de waarden van waaruit de organisatie wil gaan denken en redeneren. Vervolgens worden per SDG de doelen tot 2050 beschreven, met bijbehorende uitgangspunten en gewenste activiteiten.



Gidsprincipes

- | | | |
|-----------|--|---|
| 1 | De meest duurzame energie is niet gebruikte energie | Energiebesparing, energie efficiënter benutten en het tegengaan van verspilling is de belangrijkste stap. |
| 2 | Bereikbaar en betaalbaar | Duurzame stappen moeten voor iedereen haalbaar en financieerbaar zijn. Informatie over energie(besparing) bereikt iedereen. |
| 3 | Kwaliteit gaat voor snelheid | Locatiekeuze van (grootschalige) opwek, opslag en transport van energie is gericht op een zorgvuldige afweging per landschapstype en een passende omvang in relatie tot omgevingskwaliteit. |
| 4 | Niet afwentelen in ruimte of tijd | Activiteiten mogen niet leiden tot onbedoelde effecten van hier naar elders en van nu naar later. |
| 5 | Samen denken, samen doen | We werken samen aan oplossingen, zowel op lokaal, regionaal als landelijk niveau. |
| 6 | Beschikbaar en bewezen | We focussen op technieken en middelen die beschikbaar zijn en zich hebben bewezen. |
| 7 | Meervoudig gaat voor enkelvoudig | Bij ruimtelijke ontwikkelingen gaat de voorkeur uit naar meervoudig in plaats van enkelvoudig ruimtegebruik. |
| 8 | Vindbaar en toegankelijk | Informatie over verduurzaming is voor iedereen vindbaar en toegankelijk. |
| 9 | Vooruitzien is versnellen | Oog hebben voor de middel- en lange termijn zorgen voor de juiste stappen op de korte termijn. |
| 10 | Goed voorbeeld doet goed volgen | De gemeente Maashorst heeft een voorbeeldfunctie. |



[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

Beëindig armoede overal en in al haar vormen en opbouwen van weerbaarheid van zij die zich in kwetsbare situaties bevinden.

Doelen

2026

Korte termijn

- Huishoudens in een kwetsbare doelgroep zijn geholpen met besparingsmaatregelen.
- Er is inzicht in het aantal slecht geïsoleerde woningen (EFG-labels o.g).
- Informatie over duurzame maatregelen en leningen en financiële ondersteuning zijn digitaal en in print voor iedereen beschikbaar (in verschillende talen).

2030

Middellange termijn

- Alle EFG-labels of gelijkwaardige labels (koop en huur) zijn geïsoleerd tot minimaal een D-label en waar mogelijk geïsoleerd tot de Nationale Isolatiestandaard. De Isolatiestandaard is een grove indicatie die aangeeft of een woning genoeg is geïsoleerd voor een aardgasvrije toekomst.
- Er is samenwerking met welzijnsorganisaties voor preventiebeleid voor energiearmoede.

2050

Lange termijn

- Er is geen sprake meer van energiearmoede in de gemeente.
- De volledige woningvoorraad is minimaal geïsoleerd tot de Nationale Isolatiestandaard en duurzaam verwarmd.



1 GEEN ARMOEDE



[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

Beëindig armoede overal en in al haar vormen en opbouwen van weerbaarheid van zij die zich in kwetsbare situaties bevinden.



Uitgangspunten

- Energiearmoede wordt in alle domeinen bestreden. Zowel instrumenteel binnen sociaal domein als met materiele middelen via het ruimtelijk domein.
- De lokale aanpak van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) is de basis voor een gemeente brede isolatieaanpak van de gebouwde omgeving.
- Begeleiding en opleiding van energiecoaches worden door gemeente gefaciliteerd.
- We sluiten aan bij bestaande maatschappelijke netwerken, zoals bijvoorbeeld wijk- en dorpsraden en energiecoöperaties.

Activiteiten

Tot 2026

- Uitvoeren regionaal Project Energiehulp (Klusbus).
- Uitvoeren van collectieve inkoopacties van duurzame maatregelen via Brabant Woont Slim.
- Ontwikkelen en beschikbaar stellen van informatie. Zowel digitaal als analoog. In diverse talen.
- Uitvoeren van de Lokale Aanpak Isolatie in lijn met het Nationaal Isolatie plan.
- Faciliteren van het werven en opleiden van Energiecoaches.
- Vormgeven samenwerking met Welzijnsorganisaties.

GA
AN
WE
DO
EN

3

GOEDE
GEZONDHEID
EN WELZIJN



[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

Het verzekeren van een goede gezondheid en welzijn voor alle leeftijden.

Tegengaan van gezondheidsrisico's.



Doelen

2026

Korte termijn

- Er is actief gecommuniceerd over de gezondheidsimpact van houtstook via open haarden via communicatiekanalen van de gemeente.
- In communicatie aan bewoners en partijen rondom de energie- en warmtetransitie is aandacht gegeven aan de gezondheidseffecten van houtrook.
- In communicatie aan bewoners en partijen rondom de energie- en warmtetransitie is aandacht gegeven aan ventilatie.
- Werkzaamheden voor openbare werken worden uitgevoerd met elektrisch klein materieel.

2030

Middellange termijn

- Er is actief gecommuniceerd over de gezondheidsimpact van houtstook via open haarden via eigen communicatiekanalen.
- Er is actief een Stookalert aangegeven via communicatiekanalen van de gemeente.
- Klachten van de stookwijzer zijn in ontvangst genomen. Wanneer er sprake is van (herhaalde) overlast op een bepaalde locatie wordt actie ondernomen.
- In communicatie aan bewoners en partijen rondom de energie- en warmtetransitie is aandacht gegeven aan de gezondheidseffecten van houtrook.
- In communicatie aan bewoners en partijen rondom de energie- en warmtetransitie is aandacht gegeven aan ventilatie.
- Er is een routepad afgesproken met lokale en regionale aannemers over het gebruik van schone mobiele werktuigen.

3

GOEDE
GEZONDHEID
EN WELZIJN



[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

Het verzekeren van een goede gezondheid en welzijn voor alle leeftijden.

Tegengaan van gezondheidsrisico's.

Activiteiten

Tot 2026

- Opnemen informatie over houtstook uit open haarden en houtrook in alle communicatie en informatiekkanalen.
- Opnemen informatie over ventilatie in communicatie en alle communicatie en informatiekkanalen.
- Opstellen routepad naar schone mobiele werktuigen in gesprek met lokale en regionale aannemers.

GA
AN
WE
DO
EN

Doelen (vervolg)

2050

Lange termijn

- Er wordt actief gecommuniceerd over de gezondheidsimpact van houtstook via open haarden via eigen communicatiekanalen.
- Er is actief een Stookalert aangegeven via communicatiekanalen van de gemeente.
- Klachten van de stookwijzer zijn in ontvangst genomen. Wanneer er sprake is van (herhaalde) overlast op een bepaalde locatie wordt actie ondernomen.
- In communicatie aan bewoners en partijen rondom de energie- en warmtetransitie is aandacht gegeven aan de gezondheidseffecten van houtrook.
- In communicatie aan bewoners en partijen rondom de energie- en warmtetransitie is aandacht gegeven aan ventilatie.

Uitgangspunten

- De gemeente Maashorst is ondertekenaar van het Schone Lucht Akkoord en committeert zich aan de doelen van dit akkoord.
- Ventilatie en een gezond binnenklimaat vormen een integraal onderdeel van onze communicatie voor de verduurzaming gebouwde omgeving.



7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE



[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

Het verzekeren van toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen, de energie-efficiëntie verbeteren en het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen.



Doelen

2026

Korte termijn

- Er is inzicht in het aantal en de energieprestatie van alle woningen en gebouwen (o.a. utiliteit en bedrijven)
- 25% van slecht geïsoleerde woningen (EFG label) woningen zijn voorzien van isolerende maatregelen (ca 1.000 woningen).
- Er is inzicht in de mogelijkheden van aardwarmte in de gemeente.
- Er is inzicht in de mogelijkheden van collectieve warmtevoorzieningen in de gemeente.
- Er is inzicht in de potentie van een energiebedrijf in de gemeente.
- Er is inzicht in de potentie van opwek energie op onder andere daken, restgronden en parkeerplaatsen.
- Er is een gemeentebreed soortenmanagementplan ter ondersteuning van de isolatieopgave in gebouwen.
- Er is handhaving op de label C-verplichting voor kantoren.
- Er zijn prestatie en samenwerkingsafspraken gemaakt met de woningbouwcoöperaties.



7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE



[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

Het verzekeren van toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen, de energie-efficiëntie verbeteren en het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen.



Doelen (vervolg)

2030

Middellange termijn

- Er is inzicht in het aantal en de energieprestatie van alle woningen en gebouwen.
- 100% van slecht geïsoleerde woningen (EFG label) woningen zijn geïsoleerd naar de isolatiestandaard (ca 4.000 woningen).
- 30% van alle Cv-ketels vervangen door duurzaam alternatief (minimaal hybride) (ca 8.000 woningen).
- 60% van de woningen isoleren (ca 16.000 woningen).
- 100% van het bezit van woningcorporaties zijn geïsoleerd en een substantieel deel duurzaam verwarmd.
- Er is inzicht in de ontwikkeling en de ruimtelijke consequenties van het elektriciteitsnet op wijk- en buurniveau.
- Er is inzicht in de voorkeur voor de duurzame warmte techniek voor alle buurten en wijken, vastgelegd in een (wijk)uitvoeringplan.
- Er is inzicht in de mogelijkheden van collectieve warmtevoorzieningen in de gemeente.
- Er is een gemeentebreed soortenmanagementplan ter ondersteuning van de isolatieopgave in gebouwen.
- Er is inzicht in de potentie voor opwek en gebruik van Groen gas in de gemeente.
- Er is een opwek van duurzame elektriciteit en warmte gerealiseerd in lijn met het regionale doel (RES).
- Er zijn prestatie en samenwerkingsafspraken gemaakt met de woningbouwcorporaties.

2050

Lange termijn

- Er is inzicht in het aantal en de energieprestatie van alle woningen en gebouwen.
- 100% van de woningen en gebouwen zijn geïsoleerd (ca 26.500 woningen) naar de Nationale Isolatiestandaard en worden duurzaam verwarmd.

7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE



[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

Het verzekeren van toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen, de energie-efficiëntie verbeteren en het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen.



Uitgangspunten

- We werken op regionaal niveau samen aan de Regionale Energie Strategie.
- We werken op regionaal niveau samen in lijn met het Nationaal Programma Gebouwde Omgeving.
- Een gemeente brede, een doelgroepgerichte, een wijk/buurtgerichte en een woninggerichte aanpak bestaan naast elkaar.
- Onder energiebesparing verstaan we een combinatie van met name isolatie, kierdichting, ventilatie en gedrag.
- We houden rekening met toekomstig ondergronds en bovengronds ruimtegebruik.
- We zoeken naar slimme verbindingen tussen warmte- en energietransitie en andere ruimtelijke en sociale opgaven.

Activiteiten

Tot 2026

- Onderzoeken van de haalbaarheid van collectieve warmtevoorzieningen.
- Uitvoeren Uitvoeringplan Verduurzaming Gebouwde Omgeving 2024-2026.
- Uitvoeren Lokale Aanpak Isolatie in lijn met het Nationaal Isolatieplan.
- Inventariseren kansen in bestaand stedelijk gebied (herstructurering) en gemeentelijk vastgoed.
- Doorlopen (een) maatschappelijke tender(s) voor grootschalige opwek door middel van PV-panelen.
- Ontwikkelen uitvoeringsregels voor kleinschalige opwek.
- Starten met (wijk)uitvoeringsplannen voor wijken- en buurten.
- Onderzoeken toekomstig boven- en ondergronds ruimtegebruik.
- Onderzoeken potentie van opwek van zonne-energie op daken, parkeerplaatsen, water en restgronden.
- Deelnemen aan Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER).
- Onderzoeken en formuleren van Duurzame doelen voor utiliteit en bedrijven.
- Vormgeven handhaving label C kantoren.

GA
AN
WE
DO
EN

11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN



[TERUG NAAR OVERZICHT](#)

Ontwikkelen van inclusieve, veerkrachtige en duurzame steden en dorpen.

Verduurzamen van maatschappelijk vastgoed.

Doelen

2026

Korte termijn

- Er is inzicht in energieverbruik van het vastgoed in gemeentelijk bezit.
- Er is inzicht in het energieverbruik van het vastgoed met een maatschappelijke functie.
- Het vastgoed in gemeentelijk bezit heeft een energielabel.
- Voor vastgoed in gemeentelijk bezit zijn de maatregelen EML en resultaten uit maatwerkadviezen zijn verwerkt in een DMJOP (Duurzaam-Meerjarig Onderhouds Plan en Meerjaren Investerings Planning (MIP)).
- Het DJMOP houdt rekening met het strategisch vastgoedbeleid.
- Alle conventionele lampen zijn op de (sport)velden in gemeentelijk bezit vervangen door ledlampen.
- Er is een lokale gemeentebrede besparingscampagne.
- Er zijn prestatie en samenwerkingsafspraken gemaakt met de woningbouwcoöperaties.
- Er is een energieloket voor inwoners, verenigingen en stichtingen met informatie over onder meer energiebesparing en energieopwek.
- Er is een zakelijk energieloket voor bedrijven- en bedrijventerreinen.
- Er is een structurele samenwerking met de lokale energie coöperatie.





Ontwikkelen van inclusieve, veerkrachtige en duurzame steden en dorpen.

Verduurzamen van maatschappelijk vastgoed.



Doelen vervolg

2030

Middellange termijn

- Het vastgoed met een maatschappelijke functie heeft een energielabel.
- Voor vastgoed in gemeentelijk bezit zijn de maatregelen EML en resultaten uit maatwerkadviezen verwerkt in een DMJOP (Duurzaam-Meerjarig Onderhouds Plan en Meerjaren Investerings Planning (MIP).
- Alle vastgoed met een maatschappelijke functie heeft een inzichtelijke route naar een duurzame verwarming in 2050.
- Alle vastgoed met een monumentale functie heeft een inzichtelijke route naar energiebesparing en een duurzame verwarming in 2050.
- In al het vastgoed met een maatschappelijke functie zijn de maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder (EML) uitgevoerd.
- Er is een lokale gemeentebrede besparingscampagne.
- Er is een energieloket voor inwoners, verenigingen en stichtingen met informatie over onder meer energiebesparing en energieopwek.
- Er is een zakelijk energieloket voor bedrijven- en bedrijventerreinen.
- Er is een structurele samenwerking met de lokale energie coöperatie.

2050

Lange termijn

- Alle vastgoed met een maatschappelijke functie heeft een duurzame verwarming en elektriciteit.
- Alle vastgoed met een monumentale functie heeft een duurzame verwarming en elektriciteit.



Ontwikkelen van inclusieve, veerkrachtige en duurzame steden en dorpen.

Verduurzamen van maatschappelijk vastgoed.



Uitgangspunten

- De verduurzaming van vastgoed met een maatschappelijke functie wordt in overleg met gebruikers vastgelegd in Routekaarten. Een Routekaart is een maatwerkadvies per gebouw met een beschrijving van de route naar een reductie van het energieverbruik in 2035 en een duurzame verwarming in 2050.
- Energieneutraliteit is gebaseerd op de totale portefeuille van gebouwen in gemeentelijk bezit. Complexe (bv. monumentale) vastgoed wordt zo goed als redelijk kan voorzien van maatregelen.
- Nieuw maatschappelijk vastgoed wordt ontwikkeld als energie neutraal (bouwbesluit).
- Toewerken naar energieneutraliteit vormt een integraal onderdeel van het integraal huisvestingsplan onderwijs.
- Opdrachtgeven en inkopen gebeurt in de geest van het landelijke MVOI Manifest voor duurzaam inkopen en opdrachtgeven.

Activiteiten

Tot 2026

- Opstellen routekaarten energieneutraal maatschappelijk vastgoed en de financiële consequenties in beeld brengen.
- Verwerken consequenties van routekaarten in Duurzaam Meerjarig Onderhouds Plan en Meerjarig Investerings Plan.
- Opstellen van een uitvoeringsplan verduurzaming gemeentelijk vastgoed 2026-2050.
- Samenwerken met Enexis om ruimtelijke en infrastructurele consequenties in beeld te brengen.
- Faciliteren van de routekaarten voor maatschappelijk vastgoed niet zijnde in gemeentelijk bezit.
- Een aanpak ontwikkelen voor het verduurzamen van historische gebouwen en monumenten.
- Onderzoeken financieringsoplossingen voor inwoners, verenigingen en stichtingen door middel van duurzaamheidsleningen.



Bronnen

Bij het opstellen van deze agenda is gebruik gemaakt van de doelen, uitgangspunten en activiteiten uit de volgende documenten en stukken:

- [Bestuursakkoord gemeente Maashorst 2022-2026](#)
- [Klimaatakkoord 29 juni 2019](#)
- [Transitie Visie Warmte](#)
- [Kindergemeenteraad Gemeente Maashorst Kindertrendrede 2022](#)
- [RES 1.0](#)
- [Schone Lucht Akkoord](#)
- [Programma Versnelling verduurzaming Gebouwde Omgeving](#)
- [Uitvoeringsplan verduurzaming gebouwde Omgeving Maashorst](#)